

Порівняльна анатомічна характеристика листка хамерію вузьколистого та його недопустимої домішки золотушника канадського.

Волочай В. І.¹, Гамуля О. В.², Романова С. В.³, Джуренко Н. І.⁴, Четверня С. О.⁴, Михайленко О. О.⁵, Мургузалієва А.Р.

¹Національний фармацевтичний університет, Кафедра фармакогнозії (м. Харків, Україна), ²Національний фармацевтичний університет, Кафедра фундаментальної та мовної підготовки (м. Харків, Україна);

³Національний фармацевтичний університет, Кафедра ботаніки (м. Харків, Україна);

⁴[Національний ботанічний сад ім. М. М. Гришка, Лабораторія медичної ботаніки](#) (м. Київ, Україна);

⁵Національний фармацевтичний університет, Кафедра фармацевтичної хімії (м. Харків, Україна)

volochai.victoria@gmail.com

Хамерій вузьколистий (*Chamerion angustifolium* (L.) Holub, *Chamaenerion angustifolium* (L.) Scop) – багаторічний трав'янистий вид, відомий на території України під назвою «іван-чай». Висушені, частково або повністю ферментовані листки цієї рослини, зібрані до цвітіння, традиційно вживаються у вигляді чайного напою. Відсутність суцвіття ускладнює ідентифікацію рослини в процесі заготівлі та суттєво підвищує ризик збору морфологічно схожих видів. Однією з недопустимих домішок х. вузьколистого є золотушник канадський (*Solidago canadensis* L.). Ці види мають приблизно однакові за розмірами ланцетні сидячі листки, що розташовані почергово, проте відрізняються кольором, формою краю листової пластинки, жилкуванням та опушенням. Метою цієї роботи було анатомічне вивчення листків х. вузьколистого та з. канадського та встановлення відмінностей між цими видами сировини.

Листкова пластинка х. вузьколистого дорзовентральна, гіпостоматична, тоді як у канадського - дорзовентральна, амфістоматична. Клітини верхньої епідерми х. вузьколистого паренхімні, полігональні, пористі. У з. канадського верхня епідерма складається з полігональних клітин з рівномірно потовщеними оболонками, зустрічаються намістоподібні потовщення, а клітини вздовж жилки прозенхімні, прямостінні. Клітини нижньої епідерми х. вузьколистого тонкостінні, мають звивисті оболонки та місцями спостерігається складчастість кутикули. Клітини нижньої епідерми з. канадського також тонкостінні, слабо звивисті. Волоски листка х. вузьколистого прості 2-клітинні, поодинокі, зустрічаються вздовж края листової пластинки. Листок з. канадського вздовж жилок опушений простими, тонкостінними, 3-клітинними волосками зі верхньою клітиною, стінки якої спалися та простими товстостінними 2-4-клітинними волосками. Останні також зустрічаються по краю листової пластинки. Також численними на нижній епідермі з. канадського є прості багатоклітинні (до 6-8 клітин) трихоми, термінальна клітина яких приєднується до інших під гострим кутом Крім того під верхньою епідермою з. канадського наявні вмістилища з зеленуватим вмістом. Вздовж бічних жилок х. вузьколистого спостерігаються ідіобласти з рафідами. По краю листової пластинки цієї рослини спостерігаються багатоклітинні сосочкоподібні утворення, де знаходяться гідатоци.

Одержані результати будуть використані при написанні інформаційного листа по заготівлі листків хамерію вузьколистого.